

Food 2040

Nederland als koploper in hoogtechnologische, duurzame voedselproductie

Biotechnologie – Innovatieve voedingsmiddelen – Robotica en AI

1. Waarom een propositie Food 2040?

Nederland heeft wereldwijd een unieke positie als koploper in duurzame en innovatieve voedselproductie. Ons agrofoodcluster – met Wageningen en regio Foodvalley als kennis- en innovatiehart – combineert wetenschappelijke topkennis met ondernemerschap, technologie en maatschappelijke betrokkenheid.

Maar deze positie staat onder druk. **Concurrenten als de VS, China en Singapore** investeren fors in biotechnologie, robotica en AI. Tegelijkertijd **loopt vernieuwing in de agrofood in Nederland vast** op gebrek aan stabiel beleid, beperkte ruimte, onvoldoende bereikbaarheid, trage regelgeving, gebrek aan kapitaal & investeringsinstrumenten, en netcongestie. De Wageningen Campus loopt nu tegen haar grenzen aan en zonder ingrijpen komt er pas na 2038 weer ruimte voor ontwikkelingen. Zonder actie verliest Nederland zijn leidende positie in een geopolitiek belangrijke sector, met een **verlies van €90 tot €110 miljard aan verdienvermogen** en **€10 tot €15 miljard aan belastinginkomsten** richting 2040.

2. Wat is het doel van Food 2040?

Doel: Nederland in 2040 wereldwijd koploper houden in hoogtechnologische, duurzame en weerbare voedselproductie.

Food 2040 biedt een samenhangende **investeringsagenda** die innovatie, kennis, talent, infrastructuur en ondernemerschap in het nationale agrofoodcluster versterkt. Het plan bouwt voort op de Nationale Technologie Strategie (BRAIN: *Biotechnologie, Robotica, AI, Nanotechnologie*) en vertaalt die naar concrete groei voor de Nederlandse agrofood- en technologiesector.

De missie:

- **Verdienvermogen versterken** – duurzame groei van innovatieve bedrijven en export.
- **Weerbaarheid vergroten** – bijdragen aan Europese voedselzekerheid en geopolitieke stabiliteit.
- **Maatschappelijke uitdagingen oplossen** – gezonder voedsel, lagere emissies, circulaire productie.

Drie inhoudelijke *flagships* vormen het belangrijkste aandrijvende mechanisme voor het verdienvermogen van de toekomst. Dit zijn:

- **Biotechnologie** voor Veredeling van gewassen en fokkerij
- **Innovatieve voedingsmiddelen** - Bio- en procestechnologie voor nieuwe ingrediënten
- **Robotica en AI** in land- en tuinbouw

3. Wat maakt de sector sterk?

Er zijn **geen dominante spelers** zoals in andere sectoren, maar wel veel **diverse** grote bedrijven, veel mkb en unieke start- en scaleups en een sterk verbonden onderwijs- en kenniscluster. De sector herbergt verschillende bedrijven die voor Nederland zowel economisch als **geopolitiek van belang** zijn, zoals de zaadsector (ook als zodanig onderkend door de tweede kamer). De sector is wereldwijd een **koploper in innovatie**, gedreven door de behoefte aan efficiëntie, voedselveiligheid en duurzaamheid.

Om de sector werkelijk in beweging te krijgen is **stabiel lange termijnbeleid** en **organiserend vermogen** essentieel. In het [Manifest Voedselsysteem 2050](#) wordt vanuit de brede sector hiertoe een dringende oproep gedaan. Dit is van cruciaal belang om deze investeringen in vruchtbare bodem te laten landen. Zoals ook de investeringsagenda van belang is om de sector in beweging te kunnen krijgen. [Sterke foodprovincies](#) roepen ook op de kracht van de regio's daarbij te benutten.

4. Wat vragen we aan het Rijk?

De agrofoodsector roept het kabinet op om richting te geven en met andere publieke en private partners te investeren in een toekomstbestendig voedselsysteem en de bijbehorende fysieke randvoorwaarden en regelgeving.

Daarbij vraagt de sector om **consistente regelgeving** (biotech, vergunningverlening), **fiscale stimulansen** (behoud WBSO, Innovatiebox, BOR), een oplossing voor **netcongestie, planologische ruimte voor groei** en **langjarige samenwerking** in een Voedselakkoord met stabiel beleid en budget.

5. Wat levert het op?

De impact van Food 2040 is groot – economisch, maatschappelijk en strategisch:

- Een **internationaal leidend agrofoodtech kennis en innovatie ecosysteem** van bedrijven, kennispartners en faciliteiten
- Een **voedselsysteem** dat volledig groen, handsfree, klimaatneutraal en circulair is
- Een **geopolitieke positie** t.a.v. voedselzekerheid wereldwijd
- **€90–110 miljard aan verdienvermogen** voor Nederland richting 2040.
- **€25 miljard extra belastinginkomsten** (netto +€10–15 miljard t.o.v. niets doen).
- Een **nieuwe generatie** biotech- en agrifoodtech bedrijven met meer succesvolle **startups**
- **Nieuwe hoogwaardige banen en een pool van talent** in agrofoodtech R&D, -techniek en -productie.
- Een **aantrekkelijk vestigingsklimaat** met internationale investeringen en talent.

De investeringen in Wageningen en Regio Foodvalley komen direct én indirect het hele land ten goede, dankzij de sterke verwevenheid van bedrijven en kennisinstellingen.

6. Nederland aan zet

Food 2040 vraagt om een **politieke keuze**: wil Nederland koploper blijven in duurzame, technologische voedselproductie – of laten we die positie los?

Door nu te investeren in kennis, innovatie en randvoorwaardelijke infrastructuur kan Nederland zijn voedselsysteem vernieuwen en wereldwijd toonaangevend blijven zodat bedrijven hier blijven investeren. Dat is niet alleen goed voor boeren en bedrijven, maar ook voor onze **voedselzekerheid, economie en toekomstbestendigheid**.

Food 2040 is tot stand gekomen met medewerking en steun van meer dan 50 private en publieke organisaties, waaronder:

Contact: rens.koele@wur.nl
M +31 (0)6 18 30 05 38